

Beden Eğitimi Öğretmenleri ve Akademisyenlerin Olimpiyat Oyunları Hakkındaki Görüşleri

The Views of Physical Education Teachers and Academicians About Olympic Games

Araştırma Makalesi

¹Fatih ŞENDURAN, ²Bilge DONUK

¹Kara Harp Okulu Beden Eğitimi ve Spor Grup Başkanlığı
²İstanbul Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZ

Bu çalışmada beden eğitimi öğretmenleri ve spor bilimleri alanında görev yapan akademisyenlerin, Olimpiyat Oyunları hakkındaki görüşlerini değerlendirmek amaçlanmıştır. Çalışmaya 109 beden eğitimi öğretmeni ve 47 akademisyen katılımcı olarak etmiştir. Katılımcıların % 89.7'lik kısmı olimpiyat halkalarının ne anlama geldiğini rahatlıkla açıklayabileceklerini ifade etmişlerdir. 2012 olimpiyatlarının hangi şehirde yapılacağını bilen katılımcı oranı % 74.4'tür. İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına ev sahipliği yapamamasının sebeplerinden birinin medeniyetler çatışması olduğunu düşünen katılımcı oranı %33.3'tür. Katılımcıların % 70.5'i olimpiyat hakkındaki bilgi birikimlerinin öğrencilerine ve çevresine katkı sağlayabilecek seviyede olduğunu düşünmektedir. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin (TMOK) faaliyetlerini takip eden katılımcı oranı % 23.1 iken, modern olimpiyatlarının kurucusunun kim olduğunu bildiklerini ifade eden katılımcı oranı % 65.4'tür. İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeninin toplumdaki bireylerin spor kültüründen uzak olmaları olduğunu düşünen katılımcıların oranı % 65.1'dir. TMOK'nın tüm zorlukla-

ABSTRACT

In this study the views of physical education teachers and academicians who are working at Sport Sciences departments of universities about Olympics Games are investigated. 109 physical education teachers and 47 academicians are participated in this study. According to the results, % 89.7 of those subjects admitted that they could easily explain the meaning of the Olympic Rings. 74.4 percent of the participants knew the host country for the 2012 Olympic Games. The proportion of the participants, who think that one of the reasons why Istanbul can not be the host city for the next Olympic Games is civilization conflict, is 33 percent. 70.5 percent of those participants think that their knowledge about Olympics is enough for their pupils and environment. The proportion of the participants who follows the activities of Turkish National Olympic Committee is % 23.1. The proportion of the participants who know who is the founder of the modern Olympics is % 65.4. % 65.1 percent of the participants think that the main reason why Istanbul wasn't accepted for the next Olympic Games is the people who are not close to sport culture. The proportion of the participants, who think that Turkish National Olympic Committee is working efficiently in spite of all difficulties, is % 6.8. The proportion of the participants, who think that sport federations have already made the

ra rağmen verimli şekilde çalıştığını düşünen katılımcıların oranı % 6.8 iken, Olimpiyat Oyunları için federasyonların gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirdiğini düşünen katılımcıların oranı % 9.0'dır. Katılımcılardan % 79.5'lik kısmı futbol ve spor medyasının toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırmakta olduğunu düşünmektedir. İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmesinin sadece bir hayal olarak kalacağını düşünen beden eğitimi öğretmeni ve akademisyenlerin oranı % 39.7'dir. Olimpiyat Oyunları çalışmalarından daha önce, ilköğretim beden eğitimi ders saatlerinin ve müfredatın tümüyle yenilenmesi gerektiğini düşünen katılımcıların oranı % 91.0'dır. Çalışma bulgularına göre beden eğitimi öğretmenlerinin ve akademisyenlerin Olimpiyat Oyunları hakkındaki görüşlerinin genel anlamda yapıcı olduğu söylenebilir. Ancak katılımcıların TMOK'nın faaliyetlerine ilgisiz olması, federasyonların Olimpiyat oyunları için gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirmediğini ve İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına kabul edilmesinin sadece bir hayal olarak kalacağını düşünen katılımcı oranının yüksek olması değerlendirilmesi gereken önemli bulguların başında gelmektedir. Beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların Olimpiyat ve Olimpizm konularını yüksek lisans programlarında uyguladıkları gibi lisans programlarında da etkin şekilde uygulamaları, beden eğitimi öğretmenlerinin bu konudaki bilgi eksikliklerini ve bazı kaygılarını gidereceği düşünülebilir. Araştırmanın sonunda, elde edilen bulgular Olimpiyat Oyunlarının ülkemizde gerçekleşmesinde beden eğitimi ve akademisyenlerin olası katkıları boyutunda tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Olimpiyat Oyunları, Beden eğitimi öğretmeni, Akademisyen

Key Words

Olympic Games, Physical education teacher, Academician

GİRİŞ

Günümüzde ekonomik, kültürel ve siyasi alanda devletler ve toplumlar birbirleri ile geçmişe göre çok yakın alışveriş içinde bulunmaktadır. Modern dünya bu gelişmeyi küreselleşme olarak nitelendirmektedir. Ortaya çıkan bu süreç dünyada evrensel ortak değerlerin orta çıkmasına, kültürlerin birbirleriyle ilişkileri sonucu ortak bir dünya kültürünün şekillenmesine neden olmaktadır. Dünyadaki farklılıkların bir zenginlik olarak görüldüğü bu süreçte Olimpizm ve Olimpiyat Oyunları spor alanında tüm toplumlarının ortak ürünlerden biridir (Parry, 2006).

substructure of Olympic Games, is % 9. The proportion of the participants, who think that the acceptance of Istanbul for the following Olympic Games would be only a dream, is % 39.7. The percentage of the participants, who think that before giving priority to Olympic Games preparations, primary physical education class hours and curriculum should be renewed completely, is % 91. According to the findings of the study, it can be said that physical education teachers' and academicians' views about Olympic Games are generally constructive. However participants' disinterest to Turkish National Olympic Committee's activities, and the view that sport federations didn't complete the necessary substructure preparations for Olympic games and that acceptance of Istanbul for Olympic Games will remain as a dream, having a high ratio, is one of the most prevalent findings of the study to assess. It could be thought that if physical education teacher training institutions apply the subject matters of Olympics and Olympism at the undergraduate level as effective as the graduate level, physical education teachers' lack of knowledge and their worries about these subject matters may be overcome. At the end of the article, the findings of the study are discussed regarding the possible contributions of physical education teachers and academicians for organizing the Olympic Games in Istanbul.

Modern Olimpiyat oyunları, Pierre De Coubertin'in 1892 yılında ortaya koymuş olduğu fikir ve uygulamalarla günümüze kadar artan ilgi ve gelişmeyle dünyanın sayılı uluslararası organizasyonlarından biri olmaya devam etmektedir. Coubertin, dünyadaki özellikle de Avrupa'daki savaşların durdurulması ümidiyle, "tam amatör ruhla ve sportmence yarışmalar yapılmalı, çeşitli milletlerden insanlar, kültürler, örf ve adetler tanıtılmalı ve dünya savaşmaktan ziyade sevgi ve barış içinde olmalı" düşüncesiyle Olimpiyat felsefesini tesis etmeye çalışmıştır. Coubertin'e göre, Olimpizm, bir

sistem değil, düşünce yapısıdır. Çok çeşitli anlatım biçimine nüfuz edebilir ve tek başına hiçbir ırka ya da çağa mal edilemez (Güçlü, 2001).

Olimpiyat Oyunları, Olimpizm yaklaşımını benimsemiş toplumların ortak katılımı ile icra edilen iki hafta süren dünyanın en önemli çok uluslu organizasyonlarından biridir. Olimpizm kavramının temelinde bireyin spor yaparak fiziksel olduğu kadar bilişsel anlamda da geliştiği, çeşitli kültürlerde insanların birbirleriyle kaynaşarak farklılıkların ortadan kalkabileceği, daha barışçı, iyi niyetli ilişkilerin kurulduğu bir dünya yaratma düşüncesi yatmaktadır (Serdaroğlu, 2002).

Olimpiyat Oyunlarını diğer çok uluslu müsabakalardan ayıran en önemli unsur, özünde ülkelerin birbirleriyle yarışmadığı, sadece üst düzey atletlerin en iyi olmak için mücadele ettikleri bir zemin üzerinde icra edilme idealidir (IOC, 2004: Rule 6.1, s. 16). Bu yaklaşımla Olimpiyat Oyunları tüm ulusal, milliyetçi değerlerin üstünde barışı ve dostça mücadeleyi yücelten bir yapıya sahip olmalıdır (Reid, 2006). Ancak modern Olimpiyat Oyunlarının ortaya çıkışından günümüze kadar olan süreçte Olimpiyat Oyunları zaman zaman idealinden uzaklaşarak birbirlerine hasım olan ülkelerin mücadele ettikleri, siyasal ve politik alanda yaşadıkları olumsuzlukları doruk noktasına çıkardıkları bir arena haline gelmiştir. Özellikle 1956 Melbourne Olimpiyatları'nda, Sovyetler Birliği ile devrimini yeni gerçekleştirmiş olana Macaristan arasında icra edilen ve tarihe sudaki kan maçı olarak not düşülen olay, Olimpizm ideallerine ulaşmanın zorluğunu gösteren vakalardan biridir (Raubitschek, 1988). En acı olay ise, 1972 Münih Olimpiyat Oyunlarında Filistin Kurtuluş Örgütü tarafından İsraili sporcuların kaçırılarak öldürülmesi ile Olimpiyatlara terörizmin kanının bulaşmış olmasıdır (TMOK, 1988, s.88).

Günümüzde olimpiyat oyunlarında mücadele edecek sporcular her ne kadar olimpizm ve olimpik sözleşmeyi kabul etmiş gibi görünseler de birtakım politik yaklaşımların etkisinde kalabilmekte, bazı ülkelerde kadın atletler yaşadıkları kültürün özelliklerine göre çeşitli engellerle karşılaşmaktadırlar. Çoğu zamanda atletler temsil ettikleri değerleri dünyaya tanıtan bir elçi görevini üstlen-

mektedirler. Uluslararası olimpiyat akademisinin başkanı Nikolaos Nissiotis, bu durumda bulunan atletleri müsabakaların saldırganlaştırdığını, kendi düşüncelerinin fiziksel üstünlükleriyle ispatlanma çabasında olduklarını ifade etmektedir (Reid, 2006, s.6).

Loland (2006) olimpik sporların ilgi görmesi ve yaşamasının daha çok bireysel sporun ve sporunun gelişmesiyle mümkün olacağını ifade etmektedir. Olimpiyat Oyunları temelde bireyin başarısını ön planda tutmayı amaçlar. Günümüzde sık tartışılan olgulardan birisi Olimpiyat Oyunları içerisinde yer alan takım sporlarının ve bireysel sporların yaratmış olduğu ikilemdir. Takım sporlarında bireysel performansın ikinci plana alınarak daha çok taktiksel becerinin etkin olduğu sık sık ifade edilmektedir (Loland, 2006, s.6).

Olimpiyat Oyunları bireyi merkeze alarak tüm dünyaya barışı, dostluğu, hakkaniyeti sağlama idealine ulaşma çabası ve bu uğurda yaşadığı zorluklar, beklenmedik gelişmeler ile kendi içinde ortaya çıkan öngörülemez çatışmalarla günümüzde de en değerli uluslararası organizasyonlardan biri olarak, spor ve sağlıklı yaşam unsurlarını merkeze alarak siyasal, kültürel, ekonomik dinamikleri içermesinden dolayı ülkelerin ev sahipliği yapmak için birbirleriyle yarıştığı çok boyutlu toplumsal organizasyon haline gelmiştir. Olimpiyat Oyunlarını, bir şehrin kendi başına yüklenilebileceği bir takım sorumluluk, tesis yapılanması ve sosyal hizmetleri olarak algılama fikri çoktan terk edilmiştir. Oyunların yapılacağı ve sporcuların katılacakları tesisler, spor alanları ve olimpiyat köyleri, oyunlara katılanların sayı ve kapasitelerindeki artış ve paralelindeki maliyet, ekonomik yönden zayıf ülkelerin boyutlarını aşmıştır (TMOK, 1988, s.75). 1984 Los Angeles Olimpiyat Oyunları harcaması 545 milyon dolar iken, 1988 Seul Olimpiyat Oyunlarında bu miktar 3.1 milyar dolardır (GSGM, 1991).

Olimpiyat Oyunları ülke tanıtımı, turizm, ekonomik canlanma, yeni tesis kazanımı ve icra edileceği şehirdeki kalıcı değişiklikler nedeniyle tüm dünyada büyük ilgi görmektedir. 1988 Seul Olimpiyat Oyunlarının televizyon yayın hakları, organizasyon komitesi tarafından üç yıl önce 140 ülkeden 227 yayın kuruluşuna 407 milyon dolara satıl-

mıştır. Yalnız televizyon yayınları için 10306, gazete yayını için 5000 personel görev almıştır. Ayrıca müsabakaları 280 bin turist izlemiş, 9593 sporcu oyunlara iştirak etmiştir (TMOK, 1988; GSGM, 1991). 1988 Seul Olimpiyat Oyunları yayın kuruluşlarından ve turizmden elde edilen gelirler ile ekonomik olarak olimpiyat oyunlarının gelir elde edilebilecek bir organizasyon olarak görülmesini sağlamıştır. Ayrıca siyasal anlamda 1988 Seul Olimpiyat Oyunları Güney Kore'nin kendini tüm dünyaya tanıtabilmesine imkan tanımıştır. Güney Kore'yi 40 yıllık izolasyondan sonra teker teker tüm sosyalist ülkeler tanımaya başlamıştır. 1990 yılında Güney Kore ile Çin Halk Cumhuriyeti arasında ticaret hacmi 4 milyar dolara ulaşmıştır (Hergüner, 2002, s.32).

Ülkemizde Olimpiyat Oyunlarının birçok kesim tarafından arzu ve merak ile İstanbul ilinde organize edilmesi beklenmektedir. Türkiye Milli Olimpiyat komitesi başkanlığı yapmış olan Sinan Erdem, İstanbul'un Olimpiyat adaylığı ve Olimpiyat Projesinin," hem sporun bir yaşam tarzı olarak gençlerimizde felsefelerinde işgal edeceği yer ile, hem de gerçekten önemli sıkıntıları olan İstanbul'un sorunlarının çözümüne vesile teşkil ederek yakın gelecekte yaşanabilir bir dünya kentine dönüşmesine yardımcı olmasıyla, ülke ekonomisine getireceği büyük katkılarla, spordan öte kazanımları olan, çok önemli bir mega proje" olduğunu ifade etmektedir (Erdem, 1997). Yapılan araştırmalara göre Olimpiyatların kazanılması halinde önümüzdeki yedi yılda 180.000 işsiz ek istihdam, Gayri Safi Milli Hasılamıza 10 milyar ABD doları civarında ek katkı, 2.5 milyon ek turist, ülkeye giren yabancı sermaye yatırımlarında önemli artışlar beklenmektedir (Erdem, 1997).

Ev sahibi ülkeler gelişmişliklerini ve dünya teknolojisinin en son örneklerini olimpiyat açılışlarındaki seremonilerde ve yarışmalarda sunmakta ve ülkelerini dünyaya en iyi şekilde tanıtmaktadırlar. Olimpiyat organizasyonları yapıldığı ülkelere pek çok yönden fayda sağlamaktadır Olimpiyat sonrası spor tesislerinin ülke insanlarına vereceği hizmet ve tesis zenginliği, ülkeye gelen turistler, dünyanın yazılı ve görsel basından o ülkeyi tanıması, çevre düzenlemesinden ulaşımaya kadar birçok yeni-

liklerle tanışma ve kullanma fırsatına sahip olacaktır. Bu nedenle, Türkiye de yarının olimpiyatlarına hazır olmalıdır (Güçlü, 2001, s.226).

Birçok yararının olduğuna inanılan olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmak arzusu kuşkusuz birçok insanın ortak fikridir. Ancak bu fikri gerçekleştirmek ve uygulayabilmek toplumsal bir anlaşma, sistemli görev dağılımı ve küçük büyük her bireyin ortak çabası ile sonuçlanacaktır. Olimpiyat oyunlarının icra edileceği ülkede bulunan lisanslı sporcu sayısı, ilgilenilen spor branşlarının çeşitliliği, toplumun spora ve sporcuya verdiği değer kısacası toplumun spor kültürü olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapabilmenin önemli şartlarından biridir. Bu nedenle toplumu oluşturan bireylerin çok küçük yaşlardan itibaren, spor yapmanın önemine, Olimpiyat ve Olimpizm kavramlarının bilincine ulaşmış olmaları gerekmektedir. Bu çerçevede spor alanında bir nesli şekillendiren beden eğitimi öğretmenleri, toplumu bilişsel, duyuşsal ve fiziksel anlamda olimpiyat oyunlarına hazırlamada en önemli halkalardan biridir. 1964 Tokyo olimpiyatlarında lise öğrencisi olarak jimnastik branşında yarışan Dale Kephart'ın beden eğitimi dersini sevdiği ve beden eğitimi öğretmeni Mary Sarver'a hayran olduğu için spora yönlendiği bilinmektedir (Dunne, 2000). İlköğretimden itibaren bireyin, spor yapma bilinci ve spor kültürüne sahip olma konusunda beden eğitimi öğretmenleri önemli liderlerdir.

Ülkemizde icra edilmesi hedeflenen olimpiyat oyunları için yapılan akademik çalışmalar sınırlı sayıda olmakla beraber son yıllarda artış göstermiştir. Çalışmalar genellikle olimpizm ve olimpiyatın bireye kazandıracağı erdemler ve elde edilecek ekonomik katkılar üzerinde yoğunlaşmıştır (Güçlü, 2001; Keskin, 2007). Toplumun farklı kesimlerinin olimpiyat oyunlarına hazır bulunması, İstanbul'da icra edilmesi muhtemel oyunlara inanma seviyeleri ve uygulanan tanıtım, eğitim programlarının toplumdaki geri dönüşümünü değerlendiren çalışmalar sınırlı kalmıştır.

Beden eğitimi öğretmenlerinin ve onları yetiştiren spor bilimcilerin olimpiyat oyunları hakkında yaklaşımları ve değerlendirmeleri ülkemizde icra edilebilecek olimpiyat oyunlarına toplumun hazırlık durumunu değerlendirmede katkı sağlayacak-

tir. Beden eğitimi öğretmenlerinin desteği ve çabası ile olimpiyat hazırlığının başarı şansının yüksek olacağı tam tersi gelişen durum ileriki süreçte olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmada umut kaynağı olacaktır. Bu yaklaşımla çalışmada, beden eğitimi öğretmenleri ile üniversitelerin spor ile ilişkili bölümlerinde görev yapan akademisyenlerin Olimpiyat Oyunları hakkında görüşlerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma, ilişkisel tarama modeline uygun tarzda hazırlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte veya halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Bu modelde esas olan var olan durumu değiştirmeksizin gözleyebilmektir. İlişkisel tarama modelleri ise; iki ve daha çok sayıda değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 1991, s.77).

Örnekleme

Araştırmaya, 109 beden eğitimi öğretmeni ve spor bilimleri alanında çalışan 47 akademisyen katılmıştır. Katılımcıların 120'si erkek, 36'sı kadındır.

Veri Toplama Aracı

Çalışmada, araştırmacılar tarafından geliştirilen "Kişisel Bilgi Formu" ve Beden eğitimi öğretmenleri ile akademisyenlerin olimpiyat oyunları hakkında yaklaşımlarını değerlendirmek amacıyla 17 maddelik anket kullanılmıştır. Anket hazırlanırken konuyla ilgili uzman görüşleri alınarak, beden eğitimi öğretmenlerinin lisans eğitimi sırasında bilişsel olarak edinmesi gereken temel olimpiyat kavramlarını sınavan ve olimpiyat oyunlarının gündemde olan başlıklarını kapsayan maddeler hazırlanmıştır. Ankete uygulanan Cronbach's Alpha güvenilirlik analizi sonucu genel güvenilirlik $\alpha=0.816$ olarak ölçülmüştür.

Verilerin Toplanması

Katılımcıların sağlıklı ve güvenilir değerlendirme yapmalarını sağlamak amacıyla anket inter-

net ortamında uygulanmıştır. Sonuçların güvenilirliği için bir bilgisayardan sadece bir anket cevaplanması için kısıtlama getirilmiştir. Katılımcıların mesleki anlamda kaygı duymamaları, samimi cevap vermeleri ve sonuçların daha geçerli olabilmesi amacıyla ankete katılanların kimlik bilgileri, çalıştığı kurum vs. özlük bilgileri araştırmacılar tarafından istenmemiştir.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler basit istatistiksel yöntem olan frekans dağılımları ve bağımsız iki grubun bağımlı bir değişkene ilişkin ölçümlerini karşılaştırmak için kullanılan Mann-Whitney-U testi ile değerlendirilmiştir (Ural, 2006). Anlamlılık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

BULGULAR

Kişisel bilgi formu ve ankete verilen cevaplara göre oluşan değerler Tablo 1 ve 2'de gösterilmiştir.

Beden eğitimi öğretmenleri ve akademisyenlerin ankete verdikleri cevaplara göre; katılımcıların % 89.7'lik kısmı olimpiyat halkalarının ne anlama geldiğini rahatlıkla açıklayabileceklerini ifade etmişlerdir. 2012 olimpiyatlarının hangi şehirde yapılacağını bilen katılımcı oranı % 74.4 iken, % 25'lik kısım ise önümüzdeki dönemde olimpiyatların hangi şehirde yapılacağını bilmemektedir. İstanbul'un olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapmamasının sebeplerinden birinin medeniyetler çatışması olduğunu düşünen katılımcı oranı %33.3, kararsız olanlar % 24.4, bu düşünceye katılmayanlar ise % 42.3'tür. Katılımcıların % 70.5'i olimpiyat hakkındaki bilgi birikimlerinin öğrencilerine ve çevresine katkı sağlayabilecek seviyede olduğunu düşünmektedir. % 29.5'i ise, bu konuda kendilerini yeterli hissetmemektedirler.

Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin (TMOK) faaliyetlerini takip eden katılımcı oranı % 23.1'dir. Katılımcılar modern Olimpiyatların kurucusunun kim olduğunu % 65.4 oranla bildiklerini ifade ederken, % 35 oranla Baron Pierre De Coubertin'nin kim olduğunu bilmemektedir.

İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına kabul edilmesinin en büyük nedeninin toplumdaki bireylerin spor kültüründen uzak olmaları olduğunu dü-

Tablo 1. Beden eğitimi öğretmenleri ve akademisyenlerin olimpiyat oyunları hakkındaki görüşleri.

Durum	Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%
Olimpiyat halkalarının anlamını tam olarak açıklayabilirim.	140	89.7	12	7.7	4	2.6
Önümüzdeki dönemde hangi şehrin olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapacağını hemen söyleyebilirim.	116	74.4	32	20.5	8	5.1
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeni medeniyetler çatışmasıdır.	52	33.3	38	24.4	66	42.3
Öğrencilerime ve çevreme Olimpiyat Oyunları için gerekli her türlü açıklamayı rahatlıkla yapabilirim.	110	70.5	34	21.8	12	7.7
Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin faaliyetlerini takip etmekteyim.	36	23.1	50	32.1	70	44.9
Modern olimpiyatlarının kurucusunun kim olduğunu düşünmeden söylerim.	102	65.4	28	17.9	26	16.7
Bu ekonomik sıkıntı ve zorluklar altında olimpiyat oyunları önceliklerim arasında yer almamaktadır.	60	38.5	30	19.2	66	42.3
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeni toplumdaki bireylerin spor kültüründen uzak olmalarıdır.	96	61.5	12	7.7	48	30.8
Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tüm zorluklara rağmen verimli şekilde çalışmaktadır.	10	6.4	74	47.4	72	46.2
Olimpiyat oyunları için federasyonlar gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirmektedirler.	14	9.0	22	14.1	120	76.9
Futbol ve spor medyası toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırmaktadır.	124	79.5	16	10.3	16	10.3
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmesi sadece bir hayal olarak kalacaktır.	62	39.7	54	34.6	40	25.6
Olimpiyat oyunları çalışmalarından daha önce; ilköğretim beden eğitimi ders saatlerinin ve müfredatın tümüyle yenilenmesi gerekmektedir.	142	91.0	8	5.1	6	3.8

Tablo 2. Beden eğitimi öğretmenleri ve akademisyenlerin cinsiyet ve mesleki alanlarına göre görüşlerinin karşılaştırılması

Durum	Cinsiyet		Mesleki Alan	
	Z	p	Z	p
Olimpiyat halkalarının anlamını tam olarak açıklayabilirim.	-2.303	0.02 *	-2.144	0.03 *
Önümüzdeki dönemde hangi şehrin olimpiyat oyunlarına ev sahipliği yapacağını hemen söyleyebilirim.	-2.187	0.02 *	-1.562	0.11
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeni medeniyetler çatışmasıdır.	-0.756	0.44	-0.521	0.60
Öğrencilerime ve çevreme Olimpiyat oyunları için gerekli her türlü açıklamayı rahatlıkla yapabilirim.	-0.674	0.50	-1.411	0.15
Türkiye Milli Olimpiyat Komitesinin faaliyetlerini takip etmekteyim.	-0.796	0.42	-1.545	0.12
Modern olimpiyatlarının kurucusunun kim olduğunu düşünmeden söylerim.	-1.448	0.14	-1.448	0.14
Bu ekonomik sıkıntı ve zorluklar altında olimpiyat oyunları önceliklerim arasında yer almamaktadır.	-0.109	0.91	-0.737	0.46
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeni toplumdaki bireylerin spor kültüründen uzak olmalarıdır.	-2.057	0.04 *	-0.702	0.48
Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tüm zorluklara rağmen verimli şekilde çalışmaktadır.	-0.547	0.58	-3.878	0.00 *
Olimpiyat oyunları için federasyonlar gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirmektedirler.	-1.063	0.28	-2.835	0.00 *
Futbol ve spor medyası toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırmaktadır.	-0.096	0.92	-2.337	0.01 *
İstanbul'un Olimpiyat oyunlarına kabul edilmesi sadece bir hayal olarak kalacaktır.	-0.440	0.66	-1.384	0.16
Olimpiyat oyunları çalışmalarından daha önce; ilköğretim beden eğitimi ders saatlerinin ve müfredatın tümüyle yenilenmesi gerekmektedir.	-1.799	0.07	-1.746	0.08

şünen katılımcıların oranı % 65.1'dir. Katılımcıların % 30,8'i bu düşünceye katılmamaktadırlar. Ayrıca, TMOK'nın tüm zorluklara rağmen verimli şekilde çalıştığını düşünen katılımcıların oranı % 6.8 olarak oldukça düşük gerçekleşmiştir. Diğer kısım konu hakkında fikri olmayanlardan ve TMOK'nın verimli çalışmadığını düşünenlerden oluşmaktadır.

Olimpiyat Oyunları için federasyonların gerekli alt yapı çalışmalarını gerçekleştirdiğini düşünen katılımcıların oranı % 9.0'dur. Katılımcıların % 76.9'u bu düşünceye katılmamakta ve % 14.1'i de kararsız tutum sergilemektedirler. Katılımcılardan % 79.5'lik kısım futbol ve spor medyasının toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırmakta olduğunu düşünmektedir. İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına kabul edilmesinin sadece bir hayal olarak kalacağını düşünen beden eğitimi öğretmeni ve akademisyenlerin oranı % 39.7'dir. Olimpiyat Oyunları çalışmalarından daha önce; ilköğretim beden eğitimi ders saatlerinin ve müfredatın tümüyle yenilenmesi gerektiğini düşünen katılımcıların oranı ise % 91.0'dır.

Katılımcıların ankete verdikleri cevapların cinsiyete göre farkına bakıldığında, anketin 3 soru maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kadınların Olimpiyat halkalarının ne anlama geldiğini erkeklere göre daha kolay açıklayabildikleri görülmektedir ($Z=-2.303$, $p<0.05$). Fakat erkekler, önümüzdeki dönemde hangi şehrin Olimpiyatlara ev sahipliği yapacağını kadınlara göre daha kararlılıkla açıklayabilmektedirler ($Z=-2.187$, $p<0.05$). İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına kabul edilmemesinin en büyük nedeni toplumdaki bireylerin spor kültüründen uzak olmasıdır yaklaşımına erkekler kadınlara göre daha fazla destek vermektedirler ($Z=-2.057$, $p<0.05$). Ankete verilen diğer cevaplarda cinsiyet parametresine göre istatistiksel olarak bir farklılık bulunmamıştır.

Katılımcıların ankete verdikleri cevapların mesleğe göre farkına bakıldığında, anketin 4 soru maddesinde istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Akademisyenler Olimpiyat halkalarının ne anlama geldiğini beden eğitimi öğretmenlerine göre daha kolay açıklayabilmektedirler ($Z=-2.144$, $p<0.05$), TMOK'nın tüm zorluklara rağmen verimli şekilde çalıştığını daha sıklıkla kabul et-

mektedirler ($Z=-3.878$, $p<0.05$). Beden eğitimi öğretmenleri ise akademisyenlere göre daha sıklıkla Olimpiyat Oyunları için federasyonların gerekli alt yapı çalışmalarını yapmadıklarını ($Z=-2.385$, $p<0.05$), ve futbol ve spor medyasının toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırmakta olduğu görüşünü daha sıklıkla benimsemektedirler ($Z=-2.337$, $p<0.05$).

TARTIŞMA

Bu araştırmada beden eğitimi öğretmenleri ile üniversitelerin spor ile ilişkili bölümlerinde görev yapan akademisyenlerin Olimpiyat Oyunları hakkındaki görüşleri değerlendirilmiştir.

Çalışma sonucunda, katılımcıların % 38.5'inin yaşanan ekonomik sıkıntılar ve zorluklar altında olimpiyat oyunlarının öncelikleri arasında yer almadığını ifade ettikleri, % 39.7'sinin İstanbul ilinin olimpiyat oyunlarına ev sahipliğini hayal olarak gördükleri ortaya çıkmıştır. Ülkemiz 2000 ve 2004 yıllarında oyunlar için İstanbul'u aday gösterdiğinde, 2004 yılında TMOK'nın yaptığı bir araştırma İstanbulluların % 96.2'sinin İstanbul'un adaylığını desteklediğini göstermektedir (Kılıç, 2007). TMOK'nın 2004 yılında yaptığı araştırma sonuçlarından farklı olarak bu çalışmada katılımcılar, olimpiyat oyunlarının İstanbul ilinde yapılabilmesi ihtimalini zayıf görmekte ve bu konuda ilave çaba göstermenin öncelikleri arasında yer almadığını ifade etmektedirler. TMOK'nın 2004 yılında yaptığı araştırma sonuçları ile çalışmanın sonuçlarının farklılığının nedeni, İstanbul'un Olimpiyat Oyunlarına adaylığı için en yakın hedefin 2020 yılı olarak açıklanmış olması gösterilebilir. Ekici ve diğ. (2000)'nin yapmış oldukları araştırma, beden eğitimi öğretmenlerinin olimpiyatlar konusuna oldukça duyarlı olduklarını, yapılacak her türlü olimpiyat organizasyonuna katılmaya istekli olduklarını ve kendilerinden yararlanılması halinde organizasyonun başarısının artacağına inandıkları sonucunu ortaya çıkarmıştır. Aynı araştırmada katılımcıların %29.6'sı beden eğitimi öğretmenlerinin olimpiyatlar konusunda yeterli bilgiye sahip olup olmadıkları konusunda çekimser kalmışlardır (Kılıç, 2007, s.63'de belirtildiği gibi). Ekici (2000)'nin araştırma sonuçları ile benzerlik gösteren araştır-

ma bulgularımıza göre, olimpiyat oyunları için sahip oldukları bilgileri öğrencilerine ve çevresine aktarabilme konusunda katılımcıların %21.8'i karsız olduklarını ifade etmişlerdir. Beden eğitimi öğretmenlerinin mesleki donanımları gereği olarak, Olimpiyat ve Olimpizm kavramlarını benimsemiş, kavramış ve her türlü ortamda çevresine aktarabilecek yeterlilikte olmaları beklenir. Araştırma bulgularına göre, katılımcıların bu konuda tatmin edici donanıma sahip olmadıkları veya konu hakkında edinimlerini koruyamadıkları düşünülebilir. Bu yaklaşımla beden eğitimi öğretmenlerinin, lisans eğitimi sürecinde görmüş oldukları Olimpiyat ve Olimpizm konulu derslerin verimliliğinin artırılmasının, öğretmenlerin lisans eğitimlerini tamamlamalarına müteakip katıldıkları milli eğitim mesleki gelişim programlarına Olimpiyat ve Olimpizm konularının etkin şekilde dahil edilmesinin, beden eğitimi öğretmenlerin Olimpiyat ve Olimpizm konularında yaşamış oldukları kaygı ve kendini yetersiz hissetme durumlarını ortadan kaldıracığı değerlendirilmektedir.

Çalışmaya iştirak eden katılımcıların % 23.1'lik kısmı TMOK faaliyetlerini takip ettiklerini ifade etmiştir. Ayrıca katılımcıların sadece % 6.4'ü TMOK faaliyetlerinin verimli olduğunu, % 46.2'lik kısmı ise faaliyetlerin yetersiz olduğunu düşünmektedir. Olimpik Eğitim Programları (OEP) ile ilgili yapılan bir çalışmada, katılımcıların, % 83'ü OEP ile ilgili Türkiye'de yapılan çalışmalardan haberdar olduklarını ve bu çalışmalarını takip etmeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Katılımcılar, OEP ile ilgili çalışmaların ülkemizde yetersiz olduğunu belirtmişler ve bunu bazı sebeplere dayandırmışlardır. Bu sebepler; OEP' nin öncelikle bir devlet politikası olarak benimsenmesi gerektiği, spor eğitiminin içerisinde yer alan, tüm kurumlarla özellikle de BESYO' larla işbirliği içerisinde çalışmalarını sürdürmelerinin gerekliliğidir. Türkiye'deki OEP' yi takip edemeyen katılımcılar (%17) ise, çalışmaların yeterince koordineli sürdürülmediğini ve çalışmalara erişilebilirliğin güç olduğunu belirtmişlerdir (Güzel, 2007, s.115). Katılımcılar OEP' nin önderliğini üstlenmesi gereken öncelikli üç kurum konusunda ortak bir düşünce ortaya koymuşlardır. MEB, GSGM ve TMOK' nin mutlak suretle bu çalışmaların başında yer alması gerektiğini ve bununla birlikte gerek

spor, gerekse toplum olarak olayın içerisinde birlikte yer alması gerektiği de araştırmada çıkan önemli bir sonuç olarak yerini almıştır (Güzel, 2007, s.116). Atalay (2004)'ın yapmış olduğu çalışmada da bu sonuçta benzer bir şekilde Hükümet ve Milli Eğitim Bakanlığı, Milli Olimpiyat Komitelerini desteklemesi gereken kurum ve kuruluşlar olarak öne çıkmıştır. Güzel (2007)'in yapmış olduğu araştırma bulgularının aksine yaptığımız çalışmada, TMOK faaliyetlerinin takip edebilme oranının önceki yıllara göre düşük çıkmış olması, TMOK faaliyetlerinin son yıllarda yeterince tanıtılmadığı veya beden eğitimi öğretmenlerinin konuya olan ilgilerinin azalmış olabileceği düşüncesini ortaya çıkarmaktadır.

Çalışmamıza iştirak eden katılımcıların, sadece % 7.7'lik kısmı kendilerini olimpiyat oyunları hazırlığı için yetersiz görmektedirler. Katılımcıların çoğunluğu OEP'ye destek verecek nitelikte olduklarını ifade etmişlerdir. Bu yaklaşımla Eğitim Bakanlığı personeli olan beden eğitimi öğretmenlerinin TMOK faaliyetlerinde daha etkin görev alması, beden eğitimi öğretmenlerin konuya olan ilgilerini arttıracığı gibi, icra edilen OEP' nin de daha etkin uygulanmasını sağlayacaktır.

Günümüzde sporda rekabetin en görkemli şekilde yaşandığı Olimpiyat Oyunlarında başarı kazanmada, sporcuların küçük yaşlarda yeteneklerini fark edip, yönlendirebilen beden eğitimi öğretmenlerinin önemli bir rolü vardır. Beden eğitimi öğretmenleri çocukların ve gençlerin spor yapma alışkanlıkları kazanmalarında, başarılı olmalarında önemli bireylerdir. Okul yıllarından itibaren yetenekli çocukların spora yönlendirilmesinde ve yetiştirilmesinde beden eğitimi öğretmenlerinin önemi kabullenilmelidir (Kılıç, 2007).

Bu bağlamda, bu araştırmadan elde edilen bulgular beden eğitimi öğretmenlerinin Olimpiyat Oyunları hakkında yaklaşımlarının yapıcı olduğu gözlenmiştir. Ancak Olimpiyat Oyunlarını istemek, yardımcı olmayı düşünmek bir takım çaba ve ortak bilincin gelişmesiyle olacaktır. Katılımcıların TMOK faaliyetlerine vakıf olmaması, bu kuruma ve federasyonlara Olimpiyat Oyunları kapsamında yeterince güven duymaması değerlendirilmesi gereken önemli sonuçların başında gelmektedir. Diğer taraftan beden eğitimi derslerinde olimpik eğitim

çalışmalarına gerekli önemin verilmesi gerekmektedir. Beden eğitimi öğretmeni yetiştiren kurumların Olimpiyat ve Olimpizm konularını yüksek lisans programlarında uyguladıkları gibi lisans programlarında da etkin şekilde ve tüm yönleriyle uygulamaları beden eğitimi öğretmenlerinin bu konudaki bazı kaygılarını ve eksik bilgilerini giderebilecektir.

Araştırma bulgularına göre, spor bilimi alanında görevli akademisyenler ile beden eğitimi öğretmenlerinin görüşleri arasında belirgin farklılıklar olmamakla beraber Akademisyenlerin bazı görüşleri daha sıklıkla benimsediği söylenebilir. Akademisyenler TMOK faaliyetlerine beden eğitimi öğretmenlerine göre daha fazla güvenmekte, federasyonların alt yapı faaliyetlerini daha olumlu karşılamaktadırlar. Ayrıca akademisyenler futbol ve spor medyasının toplumu diğer spor faaliyetlerinden uzaklaştırdığı yaklaşımına sıcak bakmamaktadırlar. Akademisyenler ile beden eğitimi öğretmenleri arasında gerçekleşen görüş farklılıkları incelendiğinde, akademisyenlerin üniversitelerin spor bilimi ile ilgili birimlerinde görevli olması, üniversitelerin spor bilimi ile alakalı bölümlerinin, çeşitli spor organizasyonları ile doğrudan ilişkili olması ve akademisyenlerin konuları nedeniyle Olimpiyat ve Olimpizm konularını içeren teorik bilgiyi daha sık kullanmaları ile TMOK ve federas-

yon faaliyetlerini daha yakından takip edebilecekleri ve bu faaliyetlere destek verebilecek konumda olmalarından dolayı beden eğitimi öğretmenlerine göre daha yapıcı görüş belirtmiş olabileceklere söylenebilir.

Bu araştırma sonuçları, TMOK'nın Olimpik Eğitim Programının içeriğinin oluşturulmasına, mevcut eksikliklere işaret etmesi bakımından katkı sağlayacaktır. Ayrıca, beden eğitimi öğretmeni, antrenör ve spor yöneticisi yetiştiren üniversitelerin eğitim programlarının değerlendirilerek Olimpiyat ve Olimpizm konularının etkinliğinin sorgulanmasına yardımcı olacaktır. Bu kapsamda benzer konuların daha geniş kitlelerle, ilköğretim öğrencileri ve ailelerle incelenmesinin, mevcut eksikliklerin giderilmesi ve İstanbul ilinde icra edilecek muhtemel Olimpiyat Oyunları için uygulanan politikaların toplumsal geri dönüşümünün açıklanabilmesi açısından faydalı olacağı düşünülmektedir.

Yazışma Adresi (Corresponding Address):

Dr. Fatih ŞENDURAN

Kara Harp Okulu

Beden Eğitimi ve Spor Grup Başkanlığı

Bakanlıklar-ANKARA

E-posta: fsenduran@yahoo.com

KAYNAKLAR

- Atalay M.** (2004). Uluslararası Olimpik Akademi Görev Alan Çeşitli Ülke Temsilcilerinin, Dünyada Olimpizm Düşüncesinin Yaygınlaştırılmasına Yönelik Görüşlerinin Analizi ve Türkiye İçin Bir Değerlendirme. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.
- Dunne D.W.** (2000). Be fit for life, education world. 15 Mayıs 2009, http://www.educationworld.com/a_curr/curr221.shtml.
- Ekici S, Soyer F, Özmaden M.** (2000). 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi: Beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinlikleri üzerine bir araştırma. Ankara: Gazi Üniversitesi.
- Erdem S.** (1997). 2004 Olimpiyatlarını kazanmak İstanbul'u kazanmaktır. 13 Mayıs 2009, <http://www.turkiye.net/serdem/olimpiyat.htm>.
- GSGM (T.C. Başbakanlık Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Spor Eğitimi Daire Başkanlığı).(1991). Olimpizm ve İnsan, Ankara.
- Güçlü M.** (2001). Olimpiyat oyunları ve spor sponsorluğu. *G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(3), 223-239.
- Güzel P.** (2007). Uluslararası Spor Organizasyonlarının Olimpik Eğitimin Yaygınlaştırılması İle İlgili Etkileri: 23. Üniversite Yaz Oyunları. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Celal Bayar Üniversitesi.
- Hergüner B.** (2002). Sporun Uluslararası İlişkilere Etkileri. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi.
- IOC (International Olympic Committee). (2004). *Olympic Charter*. Lausanne.
- Karasar N.** (1991). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Ankara: 4. Baskı.
- Keskin A.** (2007). 2000-2012 Yılları Arasında Düzenlenen ve Düzenlenecek Olan Modern Olimpiyat Oyunlarına Ev Sahipliği Yapmak İçin Aday Olan

- Şehirler, Seçim Kriterleri ve İstanbul Açısından Değerlendirilmesi. Yüksek Lisans Tezi. Dumlupınar Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.
12. **Kılıç H.** (2007). Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Olimpiyatlar Hakkındaki Farkındalığı. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi.
 13. **Loland S.** (2006). Olympic sport and the ideal of sustainable development. *Journal of The Philosophy of Sport*, 33, 144-156.
 14. **Parry J.** (2006). Sport and olympism: universals and multiculturalism. *Journal of The Philosophy of Sport*, 33, 188-204.
 15. **Raubitschek AE.** (1988) .The panhellenic idea and the Olympic Games. (W. Raschke, Ed.), *The Archaeology of the Olympics*, (s.35-37). Madison: University of Wisconsin Press.
 16. **Reid H.** (2006). Olympic sport and its lessons for peace. *Journal of The Philosophy of Sport*, 33, 205-214.
 17. **Serdaroğlu M.** (2002). Olimpiyat Tarihi ve Türkiye'nin Olimpiyatlardaki Durumu. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Niğde Üniversitesi.
 18. TMOK (Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi). (1988). Olimpik Hareket. İstanbul: Hürriyet Gazetesi Matbaası.
 19. TMOK. (1997). Olimpik Antlaşma. İstanbul: TMOK Yayını. Ana Basım.
 20. TMOK. (1997). TMOK Tarihi. İstanbul: Ana Basım.
 21. TMOK. (2004). *Official Report of The İstanbul*. TMOK Yayını.
 22. **Ural A, Kılıç İ.** (2006). *Bilimsel Araştırma Süreci ve Spss ile Veri Analizi*. Ankara: Detay Yayınları.